

Ярина Іванівна ПАСЬ

аспірантка,
кафедра банківського і страхового бізнесу,
Львівський національний університет імені Івана Франка
E-mail: yaruna86@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ПРИНЦИПІВ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ

Пась, Я. І. Формування принципів управління розвитком банківського бізнесу [Текст] / Ярина Іванівна Пась // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярошук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. – Том 25. – № 2. – С. 34-41. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Вступ. На сучасному етапі розвитку економіки глибокі структурні зміни впливають на систему управління розвитком банківського бізнесу. Перебудова світової та вітчизняної економіки, посилення глобалізаційних процесів докорінно змінили систему функціонування вітчизняних банків, посилився вплив суспільно-політичних факторів на діяльність цих установ. У таких умовах ефективне функціонування банку є основною метою його діяльності, а розробка ефективних принципів управління розвитком банківського бізнесу стало основним завданням банківського менеджменту.

Мета. Формування та обґрунтування принципів управління розвитком банківського бізнесу.

Метод (методологія). У процесі формування принципів управління розвитком банківського бізнесу використано методи теоретичного та емпіричного дослідження, а саме: системний метод, метод порівняння, метод узагальнення, наукову абстракцію, табличний метод та інші.

Результати. Проаналізовано різні наукові підходи до формування принципів діяльності банків, принципів функціонування бізнесу та принципів управління бізнесом. На основі проведеного аналізу, зіставлення та порівняння сформовано дієві принципи управління розвитком банківського бізнесу.

Ключові слова: банк; бізнес; управління; розвиток; принципи діяльності банків; принципи банківського бізнесу.

Yaryna Ivanivna PAS'

PhD Student,
Department of Banking and Insurance Business,
Ivan Franko National University of Lviv
E-mail: yaruna86@ukr.net

FORMATION OF PRINCIPLES OF MANAGEMENT DEVELOPMENT OF BANKING BUSINESS

Abstract

Introduction. At the present stage of economic development structural changes affect the management system of the banking business. Restructuring of the global and domestic economy, increasing of globalization processes have fundamentally changed the system of functioning of domestic banks. The influence of social and political factors on the activity of banking institutions have increased. In these conditions the effective functioning of the bank has become the main purpose of its activity. The investigation of principles of development of the banking business has become the main objective of the bank management.

Purpose. The goal of the article is the formation and foundation of the principles of banking business management development.

The method (methodology). In this paper we have used various methods of theoretical and empirical research, namely the systematic method, method of comparison and abstraction, method of synthesis and tabular method.

Results. We have analyzed different scientific approaches to the formation of guidelines banking business, principles of business and principles of business management. On the basis of this analysis the principles of effective development of the banking business and management development of banking business have been formed.

Keywords: bank; business; management; development; principles of banking activity; principles of banking business.

При розбудові банківського бізнесу важливим є формування та дотримання принципів, які б сприяли ефективному розвитку банків. Ці принципи повинні бути простими та зрозумілими для суб'єктів управління і постійно доводитися та перевірятися практикою. Принципи управління розвитком банківського бізнесу – це правила, положення та норми, які спрямовані на забезпечення стабільності та ефективного розвитку банків. Принципи повинні базуватися на нормах права законодавчих актів, адже фактично є нормативними приписами, обов'язковими до виконання. Дотримання принципів – це дотримання певних правил і норм, які сприяють підвищенню ефективності діяльності.

Окремі аспекти дослідження цієї проблематики зустрічаються у роботах Дж. Сінкі (J. Sinkey, 2007) [1], А. Бергера та Д. Хемпфрі (A. Bergerand D. Humphrey, 1997) [2], Л. Местера (L. Mester, 1997) [3]. Вагомий внесок у дослідження банківського бізнесу зроблено вітчизняними науковцями О. П. Орлюком (2004) [6], О. В. Васюренком та К. О. Волохатою (2006) [7], О. В. Раєвневою (2006) [8].

Стаття присвячена дослідженню принципів управління розвитком банківського бізнесу. Розглянуто наукові підходи до визначення принципів діяльності банків, принципів бізнесу та принципів управління бізнесом. На основі комплексного аналізу запропоновано принципи управління розвитком банківського бізнесу.

Для формування принципів управління розвитком банківського бізнесу необхідно спочатку розглянути принципи діяльності банків. Основні з них закріплені в Законі України «Про банки і банківську діяльність» [4, ст. 5]. Відповідно до нього ці принципи поділяються на дві групи:

- 1) організаційно-правові принципи:
 - законність;
 - незалежність;
 - колегіальність управління;
 - дотримання банківської таємниці.
- 2) принципи, які забезпечують економічні засади діяльності банків:
 - робота в межах реально залучених ресурсів;
 - побудова взаємовідносин з клієнтами на ринкових засадах;
 - регулювання діяльності банків економічними методами.

Найважливішим серед усіх є принцип законності. Цей принцип сформований ст. 8 Конституції України, і відповідно до нього банки повинні будувати свою роботу на основі Конституції та законів України. Цього принципу повинні дотримуватися державні та недержавні підприємства, об'єднання громадян та суб'єкти права. Функціонування банків у режимі законності забезпечує дотримання законних інтересів учасників правових відносин у банківській сфері як банків, так і юридичних та фізичних осіб, які є клієнтами банків. Згідно з принципом законності, банки здійснюють лише ті операції, які передбачено законодавством, та відповідно до правил, визначених Національним банком України.

Наступним принципом діяльності банків є принцип незалежності. Цей принцип закріплено ст. 5 Закону України «Про банки і банківську діяльність», у якій зазначено, що органам державної влади і органам місцевого самоврядування забороняється будь-яким чином впливати на керівництво чи працівників банку у ході виконання ними службових обов'язків або втручатися у діяльність банку.

Ще одним є принцип колегіальності. Органами управління банків є загальні збори, спостережна рада, рада директорів. Саме ці органи є колегіальними. Основні питання обговорюються на зборах та засіданнях колективно. Рішення в зазначених органах приймаються абсолютною більшістю голосів, тобто коли за рішення проголосувало більше половини присутніх членів відповідного органу. Наприклад, згідно зі ст. 31 Статуту ПАТ «Мегабанк» рішення загальних зборів акціонерів приймаються більшістю у $\frac{3}{4}$ голосів акціонерів, які беруть участь у зборах. Вищезазначене свідчить, що рішення в банках приймаються колегіально. Колегіальність дозволяє вирішувати складні питання за участі фахівців та з використанням їх досвіду.

Принцип банківської таємниці регулюється у ч. 1 ст. 60 Закону України «Про банки і банківську діяльність». Він визначає банківську таємницю як інформацію про діяльність і фінансовий стан клієнта і взаємовідносини з ним чи третьою особою при наданні банківських послуг і розголошення якої може завдати матеріальної чи моральної шкоди клієнту. Банківську таємницю можна розглядати у двох значеннях [5, с. 110]:

- обов'язок банку зберігати таємницю щодо операцій клієнтів, захист від ознайомлення з банківськими операціями сторонніх осіб, насамперед конкурентів того чи іншого клієнта банку, таємницю щодо операцій, рахунків і вкладів (депозитів) своїх клієнтів і кореспондентів;
- різновид службової таємниці, тобто це конфіденційна інформація про клієнта, яка стала відома службовцю банку.

Керівники та службовці банку зобов'язані не розголошувати та не використовувати з вигодою для себе чи третіх осіб конфіденційну інформацію при виконанні службових обов'язків. У сучасних умовах розвитку економіки та конкуренції на ринку банківських послуг розголошення банківської таємниці може спричинити негативні наслідки для її власників.

Стосовно принципів, що забезпечують економічні засади діяльності банків, то основоположним є принцип діяльності банків у межах реально залучених ресурсів. Це означає, що банки повинні забезпечувати кількісну відповідність між своїми ресурсами, кредитами та іншими активами. Насамперед це стосується строків. Оскільки, якщо банк залучає кошти на короткий термін, а вкладає їх переважно на довгостроковий термін, то спроможність банку розрахуватися за своїми зобов'язаннями вчасно може опинитися під загрозою. При роботі в межах реально залучених ресурсів зростає зацікавленість банків у залученні депозитів та розвивається конкуренція щодо пасивів. У таких умовах повинно відбуватися переміщення банківського капіталу у рентабельні та динамічні галузі.

Іншим принципом є принцип повної економічної самостійності, тобто економічної відповідальності банків за результати своєї діяльності. Згідно зі ст. 5 Закону України «Про банки і банківську діяльність», банки мають право самостійно володіти, користуватися та розпоряджатися майном, що перебуває у їхній власності. Економічна самостійність передбачає свободу розпорядження власними коштами та залученими ресурсами, вільний вибір клієнтів та вкладників, розпорядження доходами, які залишаються після сплати податків. Для того, щоб банк ніс повну відповідальність за результати своєї діяльності, він повинен бути вільним не лише при розпорядженні своїми ресурсами, але й при визначенні строків та умов надання кредитів, проведенні банківських операцій, відсотків за кредитами і депозитами.

Наступним є принцип побудови взаємовідносин банків зі своїми клієнтами на ринковій основі. Його суть полягає в тому, що, мобілізуючи тимчасово вільні кошти юридичних та фізичних осіб, банки при наданні клієнтам кредитів спрямовують їх туди, де їхнє використання обіцяє принести найбільші прибутки, тобто банки враховують ринкові критерії прибутковості, ризиковості та ліквідності.

Ще одним є принцип регулювання діяльності банків тільки економічними методами. За діяльністю банків постійно здійснюється контроль з боку Національного банку України через аналіз економічних нормативів, яких повинні дотримуватися банки. Порушення зазначених нормативів може призвести до відкликання Національним банком України раніше виданої ліцензії та застосування адекватних санкцій до банку.

Розглянувши правові принципи, на яких базується робота банків, робимо висновок, що основним стимулювальним фактором діяльності банків є отримання прибутку на основі переміщення капіталу. Усі вищезазначені принципи є невід'ємним елементом у практичній діяльності банків. Якщо вони порушуються, то це завдасть шкоди вирішенню завдань, які покладені на ці установи.

Окремим підходом до визначення принципів діяльності банків є трактування науковця О. П. Орлюка, який виокремлює такі [6, с. 241]:

- незалежність банків у своїй діяльності, їх економічна самостійність;
- невтручання органів державної влади та місцевого самоврядування в діяльність банків, за винятком випадків установлених законодавством (зокрема, в межах організації Національним банком України банківського регулювання та нагляду);
- розмежування відповідальності між банками та державою;
- обов'язковість отримання банками ліцензій (дозволів) на здійснення банківських операцій, передбачених законодавством;
- обов'язковість дотримання банками встановлених НБУ економічних нормативів для підтримання стабільності банківської системи країни та захисту інтересів клієнтів;
- закріплення за банками права оперативної самостійності у виборі клієнтів та видів операцій, за якими він буде спеціалізуватися;
- забезпечення фізичним та юридичним особам права вільного вибору банку;
- забезпечення виконання банком взятих на себе майнових зобов'язань перед клієнтами та третіми особами, насамперед — повернення грошових коштів вкладникам банків.

Загалом банківська діяльність є вигідним бізнесом. О. В. Васюренко та К. О. Волохата вважають, що основними принципами цієї діяльності є [7, с. 124]:

- правовий режим здійснення банківської діяльності. Вузлові параметри організації та функціонування банків повинні наближатися до загальноприйнятих стандартів та норм. Нині використовуються стандарти та норми, рекомендовані Базельським комітетом з питань банківського нагляду;
- прибутковість. Прибуток – це те, без чого банк не може існувати, без чого втрачається зміст його економічного обслуговування. Але отримати якомога більший прибуток банк зможе лише тоді, коли він найкраще задовольнить потреби свого клієнта, якщо клієнт, отримавши банківську послугу, теж отримує прибуток. Отже, і для клієнта, і для банку існує спільна мета їх діяльності – прибуток;

- договірний характер відносин між банком та клієнтом. Клієнти самостійно вибирають банки для кредитно-розрахункового та касового обслуговування, можуть обслуговуватися за усіма видами банківських операцій в одному чи кількох банках;
- принцип «дешевше купити – дорожче продати». Стратегія банку полягає в найдешевшому придбанні ресурсів і продажу їх за найвищою ціною. Крім того, необхідно врахувати чинники зниження ризику втрат (шляхом відбору надійних клієнтів, отримання гарантій, диверсифікації капіталу в освоєнні різних ринків позичкового капіталу);
- основне (незмінне) правило: «Все для клієнтів, для їх безпеки на підставі партнерських відносин, на принципі взаємної зацікавленості». Цей принцип діяльності ґрунтується на тому, що банки – це ризикові підприємства, але ризикувати вони повинні лише розміром свого капіталу.

Вищевказаний підхід, на нашу думку, найбільш точно розкриває принципи банківської діяльності, оскільки визначає головні аспекти, яких дотримується банк, і в якому найбільш зацікавлений – у прибутковості. Саме прибуток є головною метою діяльності банків, і отримання його дозволяє збільшувати обсяги та підвищувати якість пропонованих послуг, стимулює діяльність банку до розширення та удосконалення операцій і розвитку банківських технологій.

Основою побудови та управління банком є принципи управління бізнесом, які визначають організаційну поведінку, рішення, які приймаються, результати діяльності, а також формують уявлення про ринки споживачів, про переваги і слабкі місця банків, джерела їх прибутків, конкурентів. Спад діяльності потужних та великих банків здебільшого пов'язаний з тим, що їхні принципи бізнесу не працюють, оскільки не змінювалися протягом тривалого часу, тому потрібно враховувати показники та чинники, які постійно змінюються та впливають на діяльність банків.

В економічній літературі існують різні підходи до принципів управління бізнесом. Загалом вони повинні відповідати певним вимогам, а саме: відображати початкові положення, які притаманні бізнесу; виступати керуючим початком, який визначає суспільство; відповідати законам суспільства, бізнесу та природи. У роботі ми розглянули підходи класичної наукової школи менеджменту та американської наукової школи.

Таблиця 1. Принципи управління класичної наукової школи менеджменту

№ з\п	Принцип	Характеристика
1	Розподіл праці	Спеціалізація робіт та виробниче кооперування для ефективного використання робочої сили
2	Повноваження і відповідальність	Кожному працівникові повинні бути делеговані повноваження для того, щоб нести відповідальність за виконані роботи
3	Дисципліна	Передбачає безумовну підлеглість загальним цілям і завданням виробництва. Працівники повинні підпорядковуватись умовам угоди між ними та керівництвом. Менеджери – запроваджувати справедливі санкції до порушників порядку
4	Єдиноначальство	Працівник отримує розпорядження і відповідає лише перед одним безпосереднім керівником
5	Підпорядкованість інтересів	Інтереси підприємства переважають над інтересами індивіда.
6	Єдність дій	Всі дії, які мають єдину мету, повинні бути об'єднані в групи і здійснюватися за єдиним планом
7	Винагорода персоналу	Справедлива винагорода працівників за працю
8	Централізація	Єдиний порядок в організації, який має центр управління. Кращі результати досягаються при правильному співвідношенні централізації та децентралізації
9	Порядок	Кожен працівник повинен мати своє робоче місце, забезпечене всім необхідним
10	Справедливість	Справедливість реалізації встановлених правил та угод на всіх рівнях, у розподілі роботи та її результатах
11	Стабільність персоналу	Стабільність перебування управлінців та виробничого персоналу на своїх посадах
12	Ініціатива	Підтримка незалежних суджень
13	Корпоративний дух	Гармонія інтересів персоналу та організації, єдність зусиль

Основною метою роботи класичної наукової школи була розробка універсальних принципів управління підприємством (табл. 1) [8, с. 25]. А. Файоль, засновник наукової школи, був переконаний,

що дотримання цих принципів забезпечить успіх організації. Особливу увагу у розробці принципів управління він звертає на персонал, а саме – на адміністративний склад. Ці принципи, на нашу думку, ґрунтуються на системно-ситуаційному підході до розв’язання проблем, які виникають під час робочого процесу і чітко визначають принципи, якими повинні керуватися працівники та менеджери. Управління розглядається як універсальний процес, який містить у собі усі ситуаційні аспекти людської діяльності. Класична наукова школа розробила основу управління підприємством, тобто дала можливість для більш широкого вивчення підвищення ефективності роботи підприємства.

Представники американської наукової школи вперше звернули увагу на роль людського фактора у виробничому процесі (табл. 2). У їхньому підході велике значення надається системі стимулів зростання продуктивності праці. При цьому враховувалися фізіологічні можливості людей. Американська наукова школа започаткувала погляд на управління як на самостійну сферу. Саме ці принципи, які застосовуються в процесі управління підприємством, можна ефективно застосовувати для досягнення поставлених цілей.

Таблиця 2. Принципи управління американської наукової школи менеджменту

№ з/п	Принцип	Характеристика
1	Управління обертається навколо людини	Його завдання полягає в тому, щоб зробити людей здатними до спільної діяльності, надати їх зусиллям ефективності, адже людська здатність робити внесок у суспільство настільки ж залежить від ефективності управління підприємствами, як і від власних зусиль та віддачі людей
2	Управління на основі культури і традицій суспільства	Те, що управлінці роблять в західній Німеччині, Британії, Японії або Бразилії, є, по суті справи, однаковим. Те, як вони це роблять, може бути зовсім різним. Одне із основних завдань, які стоять перед управлінням у країнах, що розвиваються, полягає якраз у тому, щоб віднайти і розпізнати ті елементи їх власної традиції, історії і культури, які можна використати як будівельні блоки модернізованої систем управління
3	Управління повинно забезпечувати прості, чіткі і єдині завдання	Кожний захід вимагає від управління простих, чітких і єдиних завдань. Його місія полягає в тому, щоб згуртувати своїх членів навколо загальних цілей. Без цієї умови це не підприємство, а натовп
4	Підприємство і кожен його член повинні розвивати свої потреби і можливості їх задоволення	Завданням управління є також те, щоб підприємство і кожен його член розвивали як свої потреби, так і можливості їх задоволення. Підготовка та розвиток людей повинні здійснюватися на будь-якому рівні організації, вони не повинні зупинятися ні на одну хвилину
5	Підприємство повинно будуватися на комунікації між робітниками і на їх індивідуальній відповідальності	Будь-яке підприємство складається із людей з різними навичками і знаннями, які виконують різні види робіт, тому воно повинно будуватися на комунікації між робітниками і на їх індивідуальній відповідальності
6	Необхідні різні засоби для оцінки здоров'я і діяльності підприємства	Ні обсяг випуску продукції, ні базові виробничі лінії самі по собі не є адекватним виміром діяльності управління і всього підприємства, у цьому відношенні підприємство схоже з людиною: оскільки їй необхідні різні засоби для оцінки здоров'я і діяльності, такі ж різні засоби необхідні і для підприємства
7	Результат досягається лише за межами підприємства	Якщо мова заходить про підприємство, слід пам'ятати: воно ніколи не досягає результатів у своїх стінах, у межах підприємства існують лише центри, які створюють вартість, однак результат досягається лише за межами підприємства

Розглянувши вищевказані підходи, слід зауважити, що у цих принципах як у першому, так і у другому випадку акцент спрямований на «людський фактор». Проте управління бізнесом необхідно провадити з позиції забезпечення його економічної ефективності. З цієї точки зору варто застосувати наступні принципи [9]:

- принцип організаційної відповідності: форма організації повинна бути такою, аби полегшити прийняття рішень, а також контроль за їх виконанням;

- принцип поєднання політики, стратегії та цілей: вони повинні бути чітко та просто сформульовані, взаємопов'язані і взаємообумовлені один одним, щоб дати змогу приймати ефективні рішення щодо забезпечення розвитку бізнесу;
- принцип володіння достатньою кількістю достовірних даних, які необхідні для підтримки зв'язків управлінців високого та низького рівнів діючих підрозділів банку;
- принцип гнучкості: здатність банку змінювати свої цілі залежно від впливу зовнішніх та внутрішніх факторів, тобто коригування цілей відповідно до зміни обставин.

Перелічені економічні принципи управління бізнесом, на нашу думку, є універсальними, оскільки спрямовані на ефективне функціонування та розвиток банків. Проте, розглянувши та зіставивши їх, ми виявили, що для комплексного забезпечення ефективної діяльності їх недостатньо. Важливими принципами ефективного управління бізнесом повинні також бути: спрямування діяльності на отримання прибутку; постійний економічний розвиток; забезпечення конкурентоспроможності на ринку.

Проаналізувавши принципи діяльності банків, обумовлені різними підходами та сферами регулювання, ми сформуваємо власний комплекс принципів управління розвитком банківського бізнесу, які подані у табл. 3. Вони спрямовані як на забезпечення економічної ефективності, так і на законність діяльності та соціальну відповідальність банківського бізнесу в процесі управління його розвитком. Повний перелік сформованих нами принципів управління розвитком банківського бізнесу подано у таблиці 3.

Таблиця 3. Принципи управління розвитком банківського бізнесу

№ з/п	Групи принципів	Види принципів	Характеристика принципів
1	2	3	4
1.	Правові	Законність	Усі банки повинні здійснювати свою діяльність у режимі правових норм, що забезпечують дотримання прав та законних інтересів як самих банків, так і юридичних та фізичних осіб, які є клієнтами банку
		Правотворчість	Банки повинні розробляти власні політики, статутні та інші нормативні документи, що є обов'язковими для внутрішнього використання і згідно з якими має діяти банк. Ці документи мають утворювати єдину систему
		Розподіл повноважень	У банку повинно бути чітко розподілено сфери відповідальності різних органів. Ці органи одночасно повинні доповнювати і зрівноважувати один одного
2.	Економічні	Прибутковість	Основним завданням функціонування банківського бізнесу є отримання прибутку
		Надійність	Банк повинен забезпечити прозору на надійну систему гарантування вкладів та захисту коштів клієнтів, повинен бути фінансово стабільним
		Ліквідність	Банк повинен безперервно виконувати свої грошові зобов'язання та забезпечувати поповнення ліквідних коштів у необхідному обсязі
		Ризиковість	Для отримання прибутку банк повинен іти на ризик, але у водночас він має визначати ймовірність настання несприятливих подій та вживати заходи для недопущення реалізації ризиків
		Ефективність	Банк повинен досягати поставлених цілей шляхом реалізації власних рішень, які спрямовані на розвиток банку та зміцнення власних позицій
		Розвиток	Упровадження ефективних стратегій, інвестиційної та інноваційної політики, які спрямовані на розвиток банку
		Інноваційність та інвестиційність	Банк повинен постійно посилювати інноваційну та інвестиційну діяльність, що сприятиме розвитку банку

Продовження таблиці 3

1	2	3	4
3.	Організаційні	Самостійність	Банк вільно розпоряджається власними коштами та залученими ресурсами, розподілом прибутку, формуванням та використанням фондів
		Відповідальність	Банк несе повну відповідальність перед клієнтами, партнерами, працівниками, державою
		Гнучкість	Пристосування та адаптація банку до впливу мікро- та макросередовища і забезпечення швидких своєчасних змін шляхом прийняття управлінських рішень
		Взаємна зацікавленість	Банки повинні здійснювати свою діяльність на підставі партнерських відносин, тобто все для клієнтів та їх безпеки, що збільшить довіру населення
		Інформаційність	Для прийняття правильних та ефективних рішень суб'єкти управління банку повинні володіти достатньою кількістю достовірних даних
		Взаємо-узгодженість	Комплексний розвиток усіх процесів банку як єдиного цілого, що забезпечує зв'язок між усіма елементами та підсистемами банку
		Професіоналізм	Банк повинен здійснювати свою діяльність з командою досвідчених та кваліфікованих кадрів, робота яких спрямована на розвиток банку та суспільства
		Репутація	Репутація банку є основою довіри клієнтів та оцінкою його діяльності суспільством
4.	Соціальні	Стимулювання	Кожен працівник банку повинен отримувати справедливий винагороду за свою працю
		Справедливість	Справедливість реалізації встановлених правил на всіх рівнях банку щодо врахування інтересів клієнтів, працівників, держави тощо
		Етика бізнесу	Відносини між банком та клієнтами, партнерами повинні базуватися на договірних відносинах відповідно до встановлених етичних правил та норм
		Єдність	Гармонія інтересів персоналу, суб'єктів управління банку, клієнтів. Єдність зусиль

Висновки та перспективи подальших розвідок

Основою успішного функціонування та розвитку банку є якісно розроблені та ефективно впроваджені принципи управління розвитком банківського бізнесу. Такі принципи повинні будуватися на аналізі сучасного стану економіки та її фінансово-кредитної системи, проблемах, цілях та пріоритетах розвитку банків, потребах споживачів, працівників, держави та власників банку. Запропоновані принципи містять важливі складові успіху, які повинен враховувати банк при здійсненні своєї діяльності, а дотримання цих принципів буде не лише збільшувати прибутковість, але й розвивати банк та підвищувати його надійність.

Проведене дослідження показало, що удосконалення принципів управління розвитком банківського бізнесу з метою розвитку банків та банківської системи є важливим та актуальним завданням як для практики, так і для науки. У контексті цього питання особливого значення набуває вивчення й інших теоретико-практичних аспектів забезпечення розвитку банківського бізнесу, що і буде об'єктом для подальших наукових досліджень.

Список літератури

1. Sinkey, J. Commercial bank financial management in the financial-services industry / J. Sinkey – 6-th edition. – New Jersey: Upper Saddle River, 2007. – 1018 p.
2. Berger, A. Efficiency of financial institutions: international survey and directions for future research / A. Berger, D. Humphrey // European Journal of Operational Research. – 1997. – № 98(2). – P. 175–212.
3. Berger, A. Inside the black box: what explains differences in the efficiencies of financial institutions? / A. Berger, L. Mester // Journal of Banking and Finance. – 1997. – V. 21. – P. 895–947.

-
4. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс]: закон України від 07 грудня 2000 року №2121-III ; зі змінами і доповненнями. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
 5. Краманов, Є. Банківська таємниця як об'єкт цивільно-правового регулювання / Є. Краманов // Право України. – 2001. – №12. – С. 113.
 6. Орлюк, О. П. Банківське право: навч. посіб. / О. П. Орлюк. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 376 с.
 7. Васюренко, О. В. Економічний аналіз діяльності комерційних банків: навч. посіб. / В. О. Васюренко, К. О. Волохата – К.: Знання, 2006. – 463 с.
 8. Раєвнева, О. В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі: монографія / О. В. Раєвнева –Х.: ІНЖЕК, 2006. – 496 с.
 9. Яценюк, А. П. Обґрунтування принципів і стандартів банківського регулювання і нагляду / А. П. Яценюк, НБУ // Вісник Української академії банківської справи. – 2003. – №1 (14).

References

1. Sinkey, J. (2007). *Commercial bank financial management in the financial-services industry*. New Jersey: Upper Saddle River.
2. Berger, A. & Humphrey, D. (1997). Efficiency of financial institutions: international survey and directions for future research. *European Journal of Operational Research*, 98(2), 175–212.
3. Berger, A. & Mester, L. (1997). Inside the black box: what explains differences in the efficiencies of financial institutions? *Journal of Banking and Finance*, 21, 895-947.
4. *On Banks and Banking*. (2000). Law of Ukraine on December 7, 2000 № 2121-III. Retrieved from: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
5. Kramanov, E. (2001). Banking secrecy as an object of civil regulation. *Law of Ukraine*, 12, 113.
6. Orlyuk, A. (2004). *Banking Law*. Kyiv: YurinkomInter.
7. Vasyurenko, A. V. & Volohata, K. O. (2006). *Economic analysis of commercial banks*. Kyiv: Znannya.
8. Rayevnyeva, A. (2006). *Development Management Company: methodology, tools, models*. Kharkiv: INZHEK.
9. Yatsenyuk, A. (2003). Justification principles and standards of banking regulation and supervision. *Bulletin of Ukrainian Academy of Banking*, 1 (14).

Стаття надійшла до редакції 13.10.2016 р.